

Мирослав Јовановић

Библиографија

Монографије:

1. *Досељавање руских избеглица у Краљевину СХС 1919–1924*, Београд 1996.
2. *Језик и друштвена историја. Друштвено-историјски оквири полемике о српском књижевном језику*, Београд 2002.
3. *Модерна српска држава 1804-2004: хронологија*, (аутор-редактор са Љ. Димићем, Љ. Трговчевић, М. Ристовићем, Д. Стојановић, П. Марковићем, Б. Прпа и М. Перишићем) Београд 2004.
4. *Русская емиграция на Балканах (1920–1940)*, Москва 2005.
5. *Србија 1804–2004: три виђења или позив на дијалог*, (са Љубодрагом Димићем и Дубравком Стојановић), Београд 2005.
6. *Руска емиграција на Балкану (1920–1940)*, Београд 2006.
7. *Србија 1804–2004: 200 година развоја оптерећеног дисконтинуитетима – седам теза*, Београд 2006.
8. *Криза историје: српска историографија и друштвени изазови краја 20. и почетка 21. века*, (са Радивојем Радићем), Београд 2009. http://www.udi.rs/articles/mjovanovic_Kriza%20istorije.pdf
9. *Србија 1804–2004: три виђења или позив на дијалог*, 2. е-издање, (са Љубодрагом Димићем и Дубравком Стојановић), Београд 2009, http://www.udi.rs/articles/Srbija_1804-2004_drugo%20izdanje.pdf
10. *Срби и Руси 12–21. век (Историја односа)*, Београд 2012.

Поглавља / делови у монографијама:

11. „Четири оквира за ново читање ’Историје српског војног санитета. Наше ратно санитетско искуство’ др Владимира Станојевића“, у: В. Станојевић,

- Историја српског војног санитета. Наше ратно санитетско искуство*, Београд 1992 (2 изд.), стр. 858–863.
12. „Писмо доктора Сергеја Квинтилијановича Софотерова неименованом доктору који је завршио медицину у Русији, поводом изласка из штампе књиге др Владе Станојевића 'Историја српског војног санитета'“, у: В. Станојевић, *Историја српског војног санитета. Наше ратно санитетско искуство*, Београд 1992 (2 изд.), стр. 874–882.
  13. „Русија у егзилу. Оквири, домети и начелни проблеми истраживања“, у: *Руска емиграција у српској култури XX века. Зборник радова I*, Београд 1994, стр. 22–37;
  14. „Россия в изгнании. Границы, масштабы и основные проблемы исследования“, у: *Русская эмиграция в Югославии*, Москва 1996, стр. 27–45.
  15. „'Instability and infertility' – family and marital relations of the Russian refugees in the Kingdom of Yugoslavia. Three theses towards understanding of some basic problems“, in: M. Jovanovic, K. Kaser, S. Naumovic (Eds.), *Between the archives and the field: A dialogue on historical anthropology of the Balkans*. Belgrade – Graz 1999, pp. 101–114.
  16. „Между мечтата за Русија, селската действителност и 'седенето върху куфарите': Руската емиграция на Балканите в периода 1920–1940. Проблеми на адаптацията, взаиморазбирателство и реемиграцията“, в: *Балканът и морето: послания към времена и поколения*, Благоевград 1999, стр. 221–241.
  17. „Accelerated Maturity: Childhood in Emigration (Russian Children on the Balkans 1920–1940)“, in: *Childhood in South East Europe: Historical Perspectives on Growing Up in the 19th and 20th Century*, (ed. with Slobodan Naumović), Belgrade, Graz 2001, стр. 199–214.
  18. „Русская эмиграция на Балканах: Социальная и национальная структура и проблемы адаптации“, в: *Национальные диаспоры в России и за рубежом в XIX – XX вв. Сборник статей*, Москва 2001, стр. 54–70.
  19. „'Умреть за Родину': Первая мировая война или столкновение 'обычного человека' с тотальной войной“, в: *Последняя война Императорской России*, Сб. статей под редакцией О.Р. Айрапетова, Москва 2002, стр. 136–157.
  20. „Россия/СССР XX века в сербских учебниках истории“, в: *Россия и страны Балтии, Центральной Восточной Европы, Южного Кавказа, Центральной Азии: Старые и новые образы в современных учебниках истории*, Москва 2003, стр. 54–68.
  21. „Сербия и русско-японская война. Один забытый эпизод (добровольные пожертвования в пользу русских раненных)“, в: *Русско-японская война 1904–1905: Взгляд через столетие*, под редакцией О.Р. Айрапетова, Москва 2004, стр. 555–569.

22. „Идея лихорадочная и дутая: манифест «Михаила Александровича» (Не состоявшийся эпизод гражданской войны)“, в: *Русский сборник: Исследования по истории России XIX–XX вв.*, Том I, Москва 2004, стр. 221–227.
23. „Обзор переселения русских беженцев на Балканы“, в: *Русский исход*, Санкт-Петербург 2004, стр. 165–200.
24. „Сербия в начале XXI века, или О кризисе, его причинах и ответственности“, в: *Сербия о себе*, Москва 2005, стр. 465–507.
25. „Что с нами произошло? Пять пунктов к рассмотрению роли исторического сознания и общественной элиты в сегодняшней Сербии“, в: *Сербия о себе*, (Редактор-составитель Мирослав Йованович), Москва 2005, стр. 17–37.
26. „Сербия (Югославия) между большевиками и белыми генералами, или о дипломатическом признании Колчака“, в: *Русский сборник: Исследования по истории России*, Том II, Москва 2006, стр. 293–312.
27. „O „krilatom Vuku“ i „Aždajama graždanske misli“: Stereotipi i mitovi o Vuku Karadžiću i njegovim oponentima (u nauci)“, u: *Istorija i sećanje: studije istorijske svesti*, Beograd 2006, str. 191–228.
28. „Das russische Exil in den Balkanstaaten nach dem Ende des Bürgerkrieges 1919–1920/22“, in: D. Dahlmann (Hg.), *Unfreiwilliger Aufbruch: Migration und Revolution von der Französischen Revolution bis zum Prager Frühling*, Essen 2007, str. 81–114
29. „Како је настала „Россија“: Кратка историја једног филма“, у: Dittmar Dahlmann, Milan Kosanovic, Milan Ristic, Ranka Gasic (Hg.), *Clio im sudosteuropaischen Diskurs. Festschrift für Andrej Mitrovic zum 70. Geburtstag*, Michael-Zikic -Stiftung , Bonn 2007, str. 305–315.
30. „Избеглице у Србији: Приватност у сенци трауме“, у: *Приватни живот код Срба у двадесетом веку*, (прир. М. Ристовић), Београд 2007, стр. 839–871.
31. „Русские беженцы на сербской земле“, *Форум славянских культур: Историко-филологический проект*, 30.06.2008 (<http://www.hrono.info/proekty/slavyane/yovan0608.html>)
32. „Руска православна загранична црква у Југославији током двадесетих и тридесетих година 20. века“, у: *Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати*. Књ. 3 (2008), стр. 160–178.
33. „Dve Rusije: o dva dominantna diskursa Rusije u srpskoj javnosti“, u: *Odnosi Srbije i Rusije na početku XXI veka. Zbornik radova* (прир. Žarko Petrović), Beograd 2010, str. 11–17.
34. „U senici gasa i politike: kulturni i duhovni kontakti, veze i saradnja Srbije i Rusije“, u: *Odnosi Srbije i Rusije na početku XXI veka. Zbornik radova* (прир. Žarko Petrović), Beograd 2010, str. 183–191.

35. „О „две Русије“ у српском друштву или Русија „за унутрашњу употребу“: слика Другог као идентитетско самодетинисање“, у: *Срби о Русији и Русима: Од Елизавете Петровне до Владимира Путина (1750–2010) – Антологија*, Београд 2011, стр. 11–42
36. „Русской песне тесно под южным небом, ей нужно пространство, высокое небо: Образ Балкан в восприятии Русских беженцев (1920–1940)“, в: *Человек на Балканах глазами русских*, Санкт Петербург 2011, стр. 246–276.
37. „Србија и Русија 1804–1878: политика, традиција и перцепција (оквири тумачења и контекстуализације)“, у: *Москва–Србија, Београд–Русија = Москва–Србија, Белград–Россия: документа и материјали. Том II. Друштвене и политичке везе 1804–1878*, (Председник редакције и приређивач са Алексејем Тимофејевом, Људмилом Кузмичовом и Екатерином Ивановом), Београд – Москва 2011, стр. 14–36.
38. „Русский научный институт в Белграде (1928–1941): обзор организации и деятельности“, в: *Русский сборник: Исследования по истории России*, том X, Москва 2011, стр. 336–360.
39. „Србија, Србија, жаль мне тебя, проклятая Германия идет на тебя...: Русская помощь Сербии в 1914–1915 гг.: историографическая зарисовка“, в: *Величие и язвы Российской империи. Международный исторический сборник*, Москва 2012, стр. 367–376.

Излагања на скуповима:

40. „Чехословакија и Југославија на карте Зарубежной России (в перв. пол. 20-х гг. XX в.)“, у: *Русская, украинская и белорусская эмиграция в Чехословакии между двумя мировыми войнами. Результаты и перспективы исследований. Сборник докладов*, Прага 1995, стр. 675–684.
41. „Историографија код Срба (1854–1904) – време спорења“, у: *Наука и техника у Србији друге половине XIX века 1854–1904*. Реферати са научног скупа одржаног 7. и 8. маја 1996, Крагујевац 1998. стр. 235–236.
42. „Адаптација руских беженца в Болгарии 1920–1940“, в: *Бялата емиграция в България. Материали от научна конференция София, 23 и 24 септември 1999 г.*, София 2001, стр. 87–96.
43. „Россия и возможности балканского урегулирования (проблема Косово)“, в: *Модели стабильности в Черноморско-Кавказском регионе. Материалы международной научно-практической конференции (Сочи, Россия, 23-24 марта 2006)*, Москва 2006, стр. 91–95.
44. „Институты меняющегося мира – Сербия и Косовский прецедент: между Россией, США и ЕС“, в: *Восточно-центральная Европа: два десятилетия*

- по путу реформ: *Сборник статей участников VII международной научной конференции “Россия и Центральная Европа в новых геополитических реальностях”*. Москва 28 ноябрь 2008 года, Москва 2009, стр. 170–189.
45. „20. октобар: од ослобођења до окупације Београда (Радикална трансформација једног политичког симбола)“, у: *Ослобођење Београда 1944. Зборник радова*, Београд 2010, стр. 505–523.
46. „Tri Titove Jugoslavije: moćna, napredna i zločinačka – Tri kontekstualna okvira istoriografskih tumačenja istorije socijalističke Jugoslavije“, у: *Tito – Viđenja i tumačenja. Zbornik radova*, Beograd 2011, str. 552–561.

Чланци и прилози у часописима:

47. „’Руски архив’ и фаšizam“, у: *Istorija 20 veka*, 1-2 (1989), стр. 169–197.
48. „Стаљинизам“, у: *Историјски гласник* 1-2 (1993), стр. 103–119.
49. „Клио и Јанус – лицем у лица. Прилог истраживању проблема континуитета и дисконтинуитета српске историјске науке“, у: *Годишњак за друштвену историју*, I, 2 (1994), стр. 173–184.
50. „О једној забуни у нашој историографији или ко је В. Лебедев?“, у: *Зборник Филозофског факултета. Серија А: историјске науке*. Књ. XVIII. Споменица Радована Самарџића, (1994), стр. 337–354.
51. „Boljševička agentura na Balkanu 1920–1923. (Teze o organizaciji, strukturi, planovima i praksi)“, у: *Istorija 20. veka*, 2 (1995), str. 37–50.
52. „Десет година које су промениле историографију (1985–1994). Руска историографија о савременој историји. Основни токови“, у: *Руски алманах*, 6, Београд 1995, стр. 292–312.
53. „Један заборављени међаш – ’Преглед битке Косовопољске...’ Василија Суботића или прва српска психоисторија“, у: *Годишњак за друштвену историју*, 2, 2 (1995), стр. 241–259.
54. „Kraljevina SHS i antiboljševička Rusija 1918–1924. Skica za sveobuhvatno tumačenje“, у: *Tokovi istorije*, 1-2 (1995), str. 93–126;
55. „Прогнана елита. Социјална структура руске избегличке колоније у Краљевини СХС“, у: *Годишњак за друштвену историју*, II, 3 (1995), стр. 297–321.
56. „Теорија изнад теорије – који је понуђени пут? Четири тезе за једно необавезно размишљање“, у: *Годишњак за друштвену историју*, 2, 2 (1995) стр. 286–289.
57. „Vyhnaná elita. Sociální struktura ruské emigrantské komunity v Království Srbů, Chorvatů a Slovinců“, у: *Slovanský přehled*, Praha, 1 (1997), str. 29–47.
58. „У лавиринту традиција: Од ’Св. Саве’ до ’Митраљете’ и ’Ћићка’ (Савремени називи основних школа у Србији). Прилог истраживању проблема

- обележавања традиција у савременом животу Србије“, у: *Годишњак за друштвену историју*, 4, 1 (1997), стр. 97–111.
59. „Слика ’другог’: руске избеглице у земљама Балкана (1920–1940)“, у: *Годишњак за друштвену историју*, 5, 1-3, (1998), стр. 33–65.
60. „’Леле, несретна майка Русија’: Представата за ’Другия’ – руските емигранти в Балканските земи (1920–1940 г.)“, в: *Балканистичен форум* 1-2-3, (1999), стр. 91–122.
61. „На охране југославских рубежей: Русские гвардейцы в Королевстве СХС“, в: *Родина*, 11 (2000), стр. 98–99.
62. „Как братья с братьями. Русские беженцы на сербской земле“, в: *Родина*, 1 (2001), стр. 144–148.
63. „’Ја сам Рус..., не знам зашто сам Рус’: Проблем живота и самоодређења руске деце–избеглица на Балкану 1920–1940“, у: *Историјски архив Ваљево. Гласник*, 35 (2001), стр. 43–56.
64. „’Едва тогава разбрах, че не съм съвсем умрял’: Проблемът за болестта и смъртта в ежедневијни живот на руската емиграција на Балканите (1920–1940)“, в: *Балканистичен форум* 1-2-3, (2001), стр. 87–106.
65. „Поколение чужбини. Дети русских эмигрантов на Балканах в 1920–1940-е годы“, в: *Родина*, 3 (2002), стр. 76–78.
66. „Наследството на ’Висшата класа’: Общественоото отражение в србското литературно, културно и научно наследство през XVIII век (Допълнение към изследванията на гражданските традиции през XVIII век)“, в: *Балканистичен форум* 1–2-3, (2002), стр. 103–124.
67. „Ось Белград–Омск: Почему король Александр признал Колчака“, в: *Родина*, 10 (2003), стр. 92–94.
68. „Наслеђе «вишше классе»: одраз друштва у српском књижевном, културном и научном наслеђу 18. века (Прилог проучавању српских грађанских традиција 18. века)“, у: *Годишњак за друштвену историју*, 9, 1-3 (2002), стр. 7–27.
69. „200 година модерне Србије или два века неравномерног и прекиданог историјског развоја (Скица за проблемско сагледавање)“, у: *Годишњак града Београда*, LI (2005), стр. 193–212.
70. „’Sveštenik i društvo – eto parole’: Ruska pravoslavna zagranična crkva na Balkanu 1920–1940“, у: *Tokovi istorije*, 3-4 (2005), стр. 67–100.
71. „Потерянная картина: История эмигрантского фильма, так и не вышедшего на экран“, в: *Родина: Славянский мир: Общность и многообразие*, 4 (2006), стр. 86–88.
72. „Русские высаживаются в Черногории: Как принимали беженцев в Боке Которской“, в: *Родина*, специальный выпуск (2006), стр. 84–88.

73. „’Руски научни институт’ у Београду 1928–1941. година“, у: *Годишњак за друштвену историју*, 11, 2-3 (2004), [шт. 2006], стр. 29–46.
74. „Криза и историја: Друштвена криза и историјска свест у Србији почетком 21. века“, у: *Годишњак за друштвену историју*, 13, 1-3 (2006), [шт. 2007], стр. 89–113.
75. „Rečnik i društvo: Odras društvene modernizacije u „Nazivoslovnom (terminološkom) rečniku“ *Društva srbske slovesnosti iz 1847. godine*“, у: *Petničke sveske – Zbornik radova Odeljenja humanističkih nauka*, 62, (2007), стр. 245–249.
76. „Российское общество Красного креста за рубежом“, в: *Вестник морского врача*, 3, Севастполь (2007), стр. 278–290.
77. „Пресликана или самобитна друштвена изградња: Компаративна анализа Устава ФНРЈ (1946) и „Стаљинског“ Устава СССР-а (1936)“, у: *Токови историје*, 1-2, 2008, стр. 280–289.
78. „’Херој је умро – идеја је бесмртна’: Симболика смрти и погребних ритуала у избеглиштву (Пример руског избеглиштва на Балкану)“, у: *Годишњак за друштвену историју*, 14, 1-3 (2007), [шт. 2008], стр. 47–60.
79. „Переселение в ’Пороховой погреб’: Русская армия генерала Врангеля на Балканах“, в: *Родина (специальный выпуск): Белое дело: Вехи истории*, 3 (2008), стр. 106–109.
80. „Ленинским курсом: Как русские защищали Белград от австрийских мониторов на Дунае (1914–1915)“, в: *Родина (специальный выпуск): Россия на Дунае*, 11 (2010), стр. 130–131
81. „Savremena srpska istoriografija: karakteristike i trendovi“, у: *Istorija 20. veka*, 1 (2010), стр. 181–192.
82. „Сима Милутиновић – Сарајлија у (о) Русији 1846–1847 године“, у: *Руски алманах*, 15, (2010), стр. 108–137.
83. „Једно заборављено сећање на Санкт Петербург – Милан Савић, У Русији: Успомене из године 1871“, у: *Руски алманах*, 16, (2011), стр. 211–226.
84. „Сталин: анатомията на символа. Историјата в пространството на масовата култура (изследване на един случај)“, *Анамнеза*, VI, 1-2, (2011), стр. 444–498. (http://anamnesis.info/fonts/versiq.1.3/journal/flash_journal/broi12-M.Jovanovich/M_Jovanovich_statiya_br_1-2_2011.html)
85. „Между одноплеменностью и враждой: Сербия и Россия в 1804–1878 гг. – политика, традиция и перцепция“, в: *Славянский альманах 2011*, (2012), стр. 64–85.
86. „Те, кто за Сталина, и те кто за Гитлера: Российская эмиграция в Югославии в годы Второй мировой войны“, в: *Родина*, 11 (2012), стр. 14–17.

Уредник:

87. В. Станојевић, *Историја српског војног санитета. Наше ратно санитарско искуство*, (приређивач са Мирославом Перишићем, аутор поговора, писац биографија аутора, састављач библиографије, приређивач докумената), Београд 1992.
88. *Between the archives and the field: A dialogue on historical anthropology of the Balkans*. (Ed. with Karl Kaser and Slobodan Naumović), Belgrade, Graz 1999; 2. изд.: Lit Verlag: Münster, Hamburg, Berlin, London 2004.
89. *Childhood in South East Europe: Historical Perspectives on Growing Up in the 19th and 20th Century*, (Ed. with Slobodan Naumović), Belgrade – Graz 2001; 2. изд.: Lit Verlag: Münster, Hamburg, Berlin, London 2004.
90. *Gender relations in South Eastern Europe: Historical Perspectives on Womanhood and Manhood in 19th and 20th Century*, (Ed. with Slobodan Naumović), Belgrade – Graz 2002; 2. изд. Lit Verlag: Münster, Hamburg, Berlin, London 2004.
91. *Родина 10 (2003), Россия и Сербия: веки историји: Спец. Номер журнала*. (Ред. вместе с Ю. А. Борисенком и А. Л. Шемякином), Москва 2003.
92. *Живети у Београду 1837–1841: Документа Управе града Београда. Књ. 1*, (прир. са П. Марковићем, М. Перишићем, Д. Стојановић и М. Ристовићем), Београд 2003.
93. *Против Вука: Српска грађанска интелигенција 18. и 19. века о језику и његовој реформи*, Београд 2004.
94. *Живети у Београду 1842–1850: Документа Управе града Београда. Књ. 2*, (прир. са П. Марковићем, М. Перишићем, Д. Стојановић и М. Ристовићем), Београд 2004.
95. *Србија о себе*, Москва 2005.
96. *Живети у Београду 1851–1867: Документа Управе града Београда. Књ. 3*, (прир. са П. Марковићем, М. Перишићем, Д. Стојановић и М. Ристовићем), Београд 2005.
97. *Живети у Београду 1868–1878: Документа Управе града Београда. Књ. 4*, (прир. са Г. Милорадовићем, М. Перишићем, Д. Стојановић и М. Ристовићем), Београд 2006.
98. *Живети у Београду 1879–1889: Документа Управе града Београда. Књ. 5*, (прир. са Г. Милорадовићем, М. Перишићем, Д. Стојановић и М. Ристовићем), Београд 2007.
99. *Живети у Београду 1890–1940: Документа Управе града Београда. Књ. 6*, (прир. са Г. Милорадовићем, М. Перишићем, Д. Стојановић и М. Ристовићем), Београд 2008.

100. *Москва–Србија, Београд–Русија = Москва–Сербия, Белград–Россия: документа и материјали. Том I. Друштвене и политичке везе XVI–XVIII век*, Београд – Москва 2009.
101. *Русский сборник. Том 9: исследования по истории России*. Москва, 2010.
102. *Срби о Русији и Русима: Од Елизавете Петровне до Владимира Путина (1750–2010) – Антологија*, Београд 2011.
103. *Русский сборник. Том 10: исследования по истории России*. Москва, 2011.
104. *Москва–Србија, Београд–Русија = Москва–Сербия, Белград–Россия: документа и материјали. Том II. Друштвене и политичке везе 1804–1878*, Београд – Москва 2011.

Каталози изложби:

105. „Руски емигранти професори на факултетима и школама у Србији 1920–1941“, у: *Каталог изложбе Руски емигранти професори на универзитету и у школама Србије*, Београд 1993.
106. „Руске избеглице у Југославији. Могућност једног виђења“, у: *Руске избеглице у Југославији. Кроз архивску грађу. Каталог изложбе*, Београд 1997, стр. III–VII.
107. „О руским избеглицама у Југославији/О руских беженца в Југославији“, у: *Изложба Руска емиграција у писмима Двору и Влади Краљевине Југославије (1920–1939)*. Каталог, Архив Југославије, Београд 1999, стр. 5–13.
108. „Србија: трајање и памћење“, у: *Србија: трајање и памћење – избор докумената из Архива Србије (каталог изложбе, 14. фебруар 2012)*, Београд 2012, стр. 4–7.

Енциклопедијске одреднице:

109. *Енциклопедија српске историографије*, Београд 1997. (Одреднице: „Годишњак за друштвену историју“, стр. 76; „Арсенијевић Л. Б.“, 264–265; „Волков В.К.“, 312; „Данченко С.И.“, 342–343; „Достјан И.С.“, 355; „Јелачић А.К.“, 407; „Јулинац П.“, 420–421; „Карасјов В.Г.“, 427–428; „Милутиновић–Сарајлија С.“, 512–513; „Михалцић С.“, 520; „Орфелин З.С.“, 546–547; „Писарјев Ј.А.“, 581–582; „Пичета В.И.“, 582; „Погодин А.Л.“, 583–584; „Полит–Десанчић М.“, 584–585; „Поповић В.“, 589–590; „Розов В.А.“, 625; „Станојевић В.“, 648–649; „Стратимировић Ђ.“, 660–661; „Стратимировић С.“, 661–662; „Трлајић Г.“, 684; „Шемјакин А.Л.“, 722–723.)

110. *Енциклопедија српског народа*, Београд 2008. (Одреднице: „Краснов Н.П.“ 548; „Ристовић Милан“, 995; „Руска емиграција“, 968; „Тарановски, Тодор Васиљевич“, 1119)

Прикази:

111. „Мирјана Стефановски, Српска политичка емиграција о преуређењу Југославије 1941–1943, Народна књига, Београд 1988, 337.“, у: *Зборник Матице српске за историју* 39 (1989), стр. 206–207.
112. „Temoignages francais sur les Serbes et la Serbie 1912–1918. Французи о Србима и Србији 1912–1918: Избор, уводни текстови, превод и коментар Михаило Павловић, Народна књига, Београд 1988, 389.“, у: *Зборник Матице српске за историју* 39 (1989), стр. 204–206.
113. „Vodič kroz kulturnu istoriju. Mila Stojnić: 'Руска цивилизација', Centar za геороетику, Beograd 1994.“, у: *Borba*, 29. IX 1994.
114. „Неподобна документа о Лењину. Д. А. Волкогов: 'Лењин. Политички портрет I-II', Новости, Москва 1994“, у: *НИИ*, бр. 2332, 8.9.1995, стр. 38.
115. „Југославија, репарације, пропаганда, свакодневица, реклама, детињство... (Неколико новијих наслова савремене бугарске историографије)“, у: *Годишњак за друштвену историју* 5, св. 1-2 (1998), стр. 136–147.

Новински чланци:

116. „Шта нам се догодило? Пет прилога разматрању улоге историјске свести и друштвених елита развоју данашње ситуације у Србији“, у: *Ресавски поштоноша*, III, 15, Свилајнац, 28. 6. 1992.
117. „Прва српска психоисторија“, у: *НИИ* 2334, 22. 9. 1995, стр. 32–33.
118. „Politička istorija Srbije: Vođe kao očevi bez mane“, у: *Nedeljnik*. Specijalno izdanje, 11. 1. 2007, str. 46–47.
119. „Тема недеље: Буђење Русије“, у: *Политика*, 18. 2. 2007, стр. 12.
120. „Русское вето“: сербская политика между желаемым и реальным, www.regnum.ru/news/810621.html (10. 4. 2007.)
121. „Русија, мајка и тиранка“, у: *НИИ*, 2947, 21. 6. 2007, стр. 24–25.
122. „Почему «уникальное решение» для Косово невозможно“, (<http://www.regnum.ru/news/917028.html>) (18. 11. 2007)
123. „Dve Rusije: o dva dominantna diskursa Rusije u srpskoj javnosti“, у: *Praćenje rusko – srpskih odnosa – III Izveštaj*, Beograd: ISAC fund, 2009, str. 35–42 (http://www.isac-fund.org/download/Praćenje_rusko-srpskih_odnosa-3.pdf)

124. „Medvedev u Beogradu: dva aspekta najavljene posete“, u: *Praćenje rusko – srpskih odnosa – V Izveštaj, Beograd: ISAC fund*, 2009, str. 9–16 (http://www.isac-fund.org/download/Miroslav_Jovanovic-Medvedev_u_Beogradu-dva_aspekta_najavljene_posete.pdf)
125. „Име Русије: Невски – Столипин – Стаљин“, у: *Русија данас*, 1, 4 (2010), стр. 44–45
126. „Јосиф Висарионович Стаљин: Анатомија једног симбола“, у: *Русија данас*, 1, 4 (2010), стр. 58–65.
127. „Novi ruski patriotizam ili mala enciklopedija srpskih zabluda o Rusiji“, u: *Nedeljnik*, 54, 24–31. 3. 2013, str. 14–15.
128. „Русија за унутрашњу употребу или о две Русије у српском друштву: Заштитница која би да нас окупира“, u: *Nedeljnik*, 63, 28. 3–4. 4. 2013, str. 32–33.

Преводи:

129. „Два рок песника“, у: *Руски алманах*, 9, 8 (2000), стр. 74–90. Садржи: песме Роман Неумојев: Нешто се дешава у Русији ; Роман Неумојев: Минут до поноћи ; Јегор Љетов: Све као код људи ; Јегор Љетов: Моја одбрана

Фелтони:

130. „Срби и Руси: Динамика односа“, у: *Политика*, 25. 7. 2012–15. 8. 2012 (22 наставка)
131. „Из историје односа Срба и Руса“, у: *Дан*, 1. 3. 2013–12. 3. 2013 (12 наставка)

Интервјуи:

132. Вук Стефановић Караџић“, у: *Глас јавности*, 3. 11. 2002. <http://arhiva.glas-javnosti.rs/arhiva/2002/11/03/srpski/K02110205.shtml>
133. „Mit o Vuku Karadžiću“, u: *Danas*, 21–22. 6. 2003. <http://www.arhiv.rs/novinska-clanak/danas/2003/6/21/AD95D65F14945949C1256D4C007AD275/mit-o-vuku-karadzicu>
134. „Каква елита, таква држава, такав живот“, у: *Блиц*, 10. 6. 2004. http://www.blic.rs/stara_arhiva/tema/64201/Kakva-elita-takva-drzava-takav-zivot
135. „Србија без свеже памети“, у: *Независна светлост*, 487, 22. 1. 2005.
136. „Није Свети Сава све што имамо“, у: *Глас јавности*, 6. 6. 2005. <http://arhiva.glas-javnosti.rs/arhiva/2005/05/06/srpski/K05050501.shtml>

137. „Oceubistvo“, *Peščanik FM*. (Radio emisija govore: Miljenko Dereta, Željko Bodrožić i Miroslav Jovanović, 24.02.2006) <http://pescanik.net/oceubistvo/>
138. „Miroslav Jovanović“, u: *Peščanik FM*. Knj. 2 (ur. S. Lukić, S. Vuković), Beograd 2005, 320–326. (Peščanik, Radio B92, 17. 6. 2005.) <http://pescanik.net/ulje-na-vodi/>
139. „Ratkov opušak“, u: *Peščanik FM*. (Radio emisija govore: Mileta Prodanović, Vladimir Gligorov, Miroslav Jovanović i Ljubomir Živkov, 20.10.2006) <http://pescanik.net/ratkov-opusak/>
140. „Bežanje od izbegličkog statusa“, u: *Pravi odgovor*, 25. 12. 2006, str. 20–21.
141. „Вето је изгубио снагу“, у: *НИИ*, 2929, 15. 2. 2007, стр. 20.
142. „Признание Косово – лишь первый этап проекта по созданию «великой» Албании“ www.regnum.ru/news/930024.html (10. 12. 2007)
143. „Megalomanska ideja u spoljnoj politici“, Press klub, Radio Slobodna Evropa, 6. 9. 2009 (http://www.slobodnaevropa.org/content/press_klub_miroslav_jovanovic/1816088.html)
144. „Симболика дана победе“, у: *Русија данас*, 1, 3 (2009), 171–177.
145. Мировслав Јовановић о грађанском рату и руској емиграцији, 7. 11. 2010. http://www.vostok.rs/index.php?option=btg_novosti&idnovost=3685&&&upit_trazi=%D0%BC%D0%B8%D1%80%D0%BE%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%B2%20%D1%98%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%9B#.VIWCQ1JUVht
146. „Балкан није најважнији Русији“, у: *Политика*, 35400, 29. 5. 2012, стр. 15. (<http://www.politika.rs/rubrike/Kultura/Balkan-nije-najvazniji-Rusiji.sr.html>; http://www.b92.net/kultura/art_durbin.php?nav_category=1210&nav_id=613832)
147. „Између православља и политике“, у: *Печат*, 12.07.2013, <http://www.pecat.co.rs/2013/07/prof-dr-miroslav-jovanovic-izmedju-pravoslavlja-i-politike/>
148. „Ревизија историје – увод у брисање холокауста“, у: *Печат*, 19.07.2013, <http://www.pecat.co.rs/2013/07/prof-dr-miroslav-jovanovic-recizija-istorije-uvod-u-brisanje-holokausta/>
149. „Srbi kolateralna šteta pokušaja promene istorije“, у: *B92*, 10.11.2013, http://www.b92.net/info/intervju/index.php?yyyy=2013&nav_id=775856

In memoriam

150. „Sećanje na prof. dr Milča Lalkova (1944-2000)“, у: *Годишњак за друштвену историју*, 7, 2-3 (2000), стр. 302-305.
151. „Андреј Митровић (1937–2013) – Одлазак научника-институције“ у: *Годишњак за друштвену историју*, 20, 2 (2013) [шт. 2014]– стр. 97- 101.

http://www.udi.rs/articles/m_jovanovic_2013_2.pdf <http://www.vreme.com/cms/view.php?id=1134207>

Ментор код докторских дисертација:

152. Горан Милорадовић, *Совјетски културни утицаји у Југославији 1945–1955*, 2009.
153. Алексеј Тимофејев, *Утицај СССР-а и руских емиграната на догађаје у Југославији 1941-1945*, 2010.
154. Милош Тимотијевић, *Модернизација балканског града у доба социјализма (1944-1989) – пример Чачка и Благоевграда*, 2011.

Ментор код магистарских радова:

155. Ненад Стошић, *Аграрна колективизација у Србији и Бугарској по совјетском моделу 1945-1953. Компаративна анализа законодавстава*, 2007.
156. Марко Пејовић, *Односи Друштва за културну сарадњу Југославија – СССР и Свесавезног друштва за културне везе са иностранством 1945-1948. године*, 2010.
157. Борислав Ђурђевић, *Југославија и совјетско-кинески односи 1955-1961. године*, 2010.
158. Иван Обрадовић, *Идеје балканског јединства између два свјетска рата у српској јавности*, 2010.
159. Милош Пауновић, *Лорд Курзон и Балкан: 1919-1924*, 2011.
160. Горан Стефановић, *YUSTA – Југословенско-совјетско акционарско друштво за цивилно ваздухопловство*, 2012.

Члан комисије за одбрану докторских и магистарских радова:

161. Андрианос Пападрианос, *Слободна зона у Солуну и грчко-југословенски односи 1919-1929. године: магистарски рад*, 2005.
162. Владимир Петровић, *Stvaranje jugoslovenske bliskoistočne politike: 1946-1956: magistarski rad*, 2006.
163. Василиос Мугракис, *Грчко-српско-бугарско разграничење и имиграциони процеси: 1912-1914. године: магистарски рад*, 2006.
164. Сања Петровић Тодосијевић, *Delatnost UNICEF-a u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji: 1947-1954: magistarski rad*, 2007.

165. Весна Ђикановић, *Iseljevanje i život jugoslovenskih iseljenika u Sjedinjenim Američkim Državama: 1919-1941: magistarski rad*, 2008.
166. Владимир Ивановић, *Jugoslovenski ekonomski emigranti na privremenom radu u Austriji i SR Nemačkoj: (1965-1973): doktorska disertacija*, 2010.
167. Василиос Хронопулос, *Балканска политика избегличке грчке владе: 1941-1944. године: докторска дисертација*, 2010.
168. Владислав Пузовић, *Историјско-канонски аспекти односа Карловачке управе Руске заграничне Цркве и Московске патријаршије: докторска дисертација*, 2012. <http://phaidrabg.bg.ac.rs/o:9050>.
169. Радина Вучетић, *Amerikanizacija u jugoslovenskoj popularnoj kulturi '60-ih: doktorska disertacija*, 2011.
170. Милан Гулић, *Дунав у југословенској политици према Совјетском Савезу: (1944-1953): докторска дисертација*, 2012.
171. Александра Пећинар, *Diplomatski odnosi Kraljevine Jugoslavije i Grčke u periodu poslednje vlade Elefteriosa Venizelosa: (1928-1932): doktorska disertacija*, 2012.